

[Undervisningsministeren.]

dernede, først og fremmest fordi der er saa mange af Lærerkrafterne i Mindretallets Skoler, som er interneret eller dømt, eller hvis Sag ikke er afgjort, men det er jo ikke noget, som vi fra dansk Side har bragt over deres Hoveder, herfor maa de selv tage Skylden. Dernæst kan der i disse bygningsvære Tider paa anden Maade være Vanskeligheder. Men set paa længere Sigt vil Muligheden for Oprettelse af Privatskoler være til Stede lige saa vel dernede som i det øvrige Land, og den vil yderligere lettes, hvis vi inden alt for længe kan faa en Privatskoleordning i vort Land, der stiller disse Skoler noget gunstigere økonomisk end hidtil.

Paa Baggrund af alt det, jeg her har sagt, og stillet over for en efter mit Skøn talstærk sønderjysk Opinion, der gaar ind for Flertalsforslaget, en Opfattelse, i hvert Fald jeg for mit Vedkommende fik bekræftet paa den Rejse, som blev foretaget, og hvori ogsaa Medlemmer af dette høje Ting deltog, har jeg fundet det rigtigst for det første i Folketinget at fremsætte Flertalsforslaget med de Tilføjelser, som var nødvendige af rent tekniske Grunde, og for det andet at søge Lovforslaget gennemført nu.

Naar jeg gik med til en Forlængelse af den midlertidige Ordning i Foraaret, var det ud fra det Haab, selv om jeg indrømmer, det ikke var særlig stærkt begrundet, at man kunde naa til større, ja, næsten til fuld Enighed paa Rigsdagen om dette vigtige Spørgsmaal, en Enighed, som jo er af saa overordentlig stor Betydning, og som man fra alle Sider tidligere har arbejdet meget stærkt paa at naa og altid har kunnet naa. Jeg havde haabet, at man, naar man virkelig fik Tid til en Forhandling paa dette Punkt, vilde kunne naa til Enighed. Jeg erkender nu, og det tror jeg i Virkeligheden alle gør, der ser nøgternt paa det, at denne Mulighed ikke er til Stede, ja, jeg er tilbøjelig til at tro, at en Udskydelse af Sagen i dette Øjeblik vilde skærpe Modsætningerne, saa at det i hvert Fald ikke blev bedre med Enigheden, end det er, men snarere værre. Det er Grunden til, at jeg, selv om jeg meget dybt maa beklage, at Enighed ikke er naaet, har søgt nu at faa en endelig Ordning paa disse Forhold. Vi kan ikke i det lange Løb have saadanne Skoleforhold i Sønderjylland, som vi har i Øjeblikket. Det er nødvendigt, mener jeg, at vi faar truffet en Ordning.

Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at anbefale dette Lovforslag til Vedtagelse. Jeg tilføjer, at det Ønske, der

fra anden Side er udtrykt om, at det, vi her foretager os, maa kunne staa ogsaa for Historiens Dom, nærer vi ogsaa fra den Side, hvortil jeg har sluttet mig, og vi tror, denne Ordning vil kunne holde, netop fordi vi, som jeg gentagne Gange har betonet, ikke forlader den principielle Frihedslinie i vor Skolelovgivning over for Mindretallet i Sønderjylland ved at gennemføre Flertalsforslaget.

Alfred Kristensen: Om det her forelagte Lovforslag har der været talt og skrevet meget. Jeg synes, det maa være af afgørende Betydning, at man af alt det, som er sket i dette Spørgsmaal i den Tid, mere end et Aar, der er gaaet siden Kapitulationen, prøver paa at udskille det, der virkelig betyder noget, at skille det ud fra Bitingene, som jo let vil komme til om ikke at overskygge, saa dog at præge en Sag som denne. Her forekommer det mig, at det første, man maa sikre sig er i Orden, er det Princip, som hele vor Skolelovgivning er bygget op paa. Man maa undersøge, hvilke Pligter Danmark har som Nation over for sit Mindretal, om de berettigede Krav, Mindretallet som saadant har stillet til Danmark, bliver opfyldt med det Lovforslag, der her foreligger. Det er for mig det afgørende, og det vil jeg gerne gøre nogle Bemærkninger om.

Vi fik ikke i 1920 nogen Mindretals-traktat, da Nordslesvig blev indlemmet som en Del af Danmark, og da dette Spørgsmaal blev drøftet under Fredskonferencen i Paris, blev den Delegation, som var udsendt fra Danmark, stillet over for et Spørgsmaal herom, idet den blev spurgt, hvilke Garantier Danmark kunde byde med Hensyn til den fremtidige Behandling af det tyske Mindretal inden for Rigets Grænser. Dette Spørgsmaal blev selvfølgelig stillet, for at Fredskonferencen skulde kunne danne sig et Skøn over, hvorvidt Danmark skulde have en Mindretals-traktat eller ikke. Den danske Delegation svarede: Vi byder de Garantier, der ligger i Danmarks fri Forfatning og frisisindede Lovgivning, særlig hvad Kirke- og Skolespørgsmaal angaar. Umiddelbart efter at denne Erklæring var afgivet af den danske Delegation, blev der optaget et Protokollat til en Erklæring, hvori der bl. a. findes følgende Udtryk: at alle den danske Stats fremtidige Borgere behandles efter de samme liberale og demokratiske Principper og alle nyder de samme Rettigheder — her burde for øvrigt være tilføjet: og har de samme Pligter. Dette Protokollat sluttede med: De delegerede konstaterer navnlig, at den